

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44501
Nom	Orientació familiar i sociolaboral
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	2 - Orientació i intervenció en dificultats d'aprenentatge i comportament	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BISQUERT MARTINEZ, MARIA MERCEDES	270 - Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació
SANCHEZ PEREZ, MARIA JOSE	270 - Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació

RESUM

És una assignatura de caràcter obligatori impartida per professorat del departament de Mètodes de Investigació i Diagnòstic en Educació.

Com a disciplina de caràcter científic, l'Orientació Familiar i Sociolaboral pretén formar als participants en els coneixements, principis, competències i estratègies d'intervenció dirigits a potenciar una dinàmica familiar positiva, des de la perspectiva de l'Orientació Educativa, davant les profundes transformacions socials i laborals que en els últims anys han originat canvis en l'estructura i dinàmica interna de la família.

L'Orientació Familiar i Sociolaboral, mitjançant programes de formació, pot ajudar a la creació d'estils educatius familiars adequats que permeten orientar les relacions entre els seus membres desenvolupant els propis recursos humans per a la resolució de problemes.

En el marc del Màster d'Educació Especial, l'orientació a les famílies cobra especial rellevància, no solament en la millora de les relacions entre els seus membres o en les de la família amb el centre educatiu, sinó per a l'elecció vocacional i la inserció ocupacional dels fills amb determinades necessitats educatives especials/específiques. Així mateix, la discapacitat concerneix en primera instància, tant a la persona com a individu com a la seua família, afectant en molts casos la relacions internes, desestabilitzant-les; és necessari llavors plantejar-se una nova reestructuració i aprenentatge per a viure d'una altra manera i aconseguir la plena normalització personal, familiar, escolar, social i laboral.

Aquesta assignatura, a més d'aportar la fonamentació teòrica, pretén ser eminentment pràctica i funcional, basada en el plantejament i resolució de casos, aplicacions, activitats i recursos que, des de la pràctica professional, suposen la millora de competències de l'orientador familiar.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Sense requisits previs.

COMPETÈNCIES

2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2

- Que els estudiants sàpiguem aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguem comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Conèixer i comprendre processos d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat
- Dissenyar i aplicar procediments d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional
- Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions

- Conèixer i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius
- Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social
- Conèixer i comprendre l'impacte de les necessitats específiques de suport educatiu sobre les relacions familiars

RESULTATS DE L'APRENTATGE

S'espera que l'estudiantat en finalitzar la matèria siga capaç de:

L'alumne descriu els fonaments, principis i funcions de l'Orientació Familiar i Soci-laboral integrats dins del marc de l'Educació Especial. • Analitza els diferents models bàsics d'intervenció en orientació familiar. • Descriu les competències dels professionals de l'Orientació Familiar i Soci-laboral i les normes ètiques en l'obtenció, maneig i transmissió de la informació. • Dissenya programes d'orientació i intervenció familiar i soci-laboral en l'àmbit de l'atenció a la diversitat. • Utilitza estratègies per a l'orientació familiar en situacions de persones amb dificultats d'aprenentatge i problemes de conducta. • Desenvolupa les competències i habilitats necessàries per a comunicar-se eficaçment amb les famílies. • Assessora a persones amb discapacitat en la presa de decisions per a la inserció soci-laboral i la transició a la vida adulta independent. • Utilitza i maneja destreses i habilitats socials per al foment de la convivència i resolució de conflictes entre professors, alumnes i famílies.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. ORIENTACIÓ FAMILIAR: CONCEPTE, PRINCIPIS I FUNCIONS

- 1.1 Antecedents històrics i tipologies familiars
- 1.2 Delimitació conceptual. Orientació Familiar, Teràpia Familiar i Mediació Familiar.
- 1.3 Antecedents històrics i tipologies familiars.
- 1.4 Principis i funcions de l'Orientació Familiar.
- 1.5 Contextos i models d'intervenció en Orientació Familiar.

2. EL SISTEMA FAMILIAR

- 2.1 Perfil de l'orientador Familiar.
- 2.2 Sentit ètic de l'actuació professional. Normes ètiques i codi deontològic.
- 2.3 Competències per als professionals de l'Orientació Familiar.

3. MÈTODES I INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ FAMILIAR

- 3.1 Tècniques d'Entrevista.
- 3.2 Tècniques sistèmiques i tècniques cognitiu- conductuals.
- 3.3 Qüestionaris i escales d'avaluació familiar.

4. COMPETÈNCIES EDUCATIVES PER AL DESENVOLUPAMENT DE LA CRIANÇA POSITIVA

4.1 La família com a sistema de relació interpersonal. La comunicació intrapersonal i interpersonal com a mitjà d'ajuda per a la futura convivència familiar i la maduresa humana. 4.2 La mediació familiar. 4.3 L'autoestima humana dins de l'equilibri familiar i el seu desenvolupament adequat. 4.4 Aportacions de l'orientació familiar en el desenvolupament d'estils educatius que optimitzen les competències dels pares en les seues relacions amb els fills.

5. ORIENTACIÓ FAMILIAR EN L'ÀMBIT ESCOLAR

5.1 La família davant un fill amb discapacitat. 5.2 Orientació Familiar i inclusió educativa: assessorament a famílies. 5.3 Relacions i col·laboració entre la Família i el centre educatiu. Normativa legal.

6. INSERCIÓ SOCI-LABORAL EN SUBJECTES AMB NECESSITATS E.E.

6.1 Orientació i inserció professional. Col·lectius vulnerables. 6.2 Eines per a l'orientació professional. 6.3 Sistema educatiu i diferents programes i transicions de l'escola al Treball: programes de transició de la vida adulta, PFCB,FPB...

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	31,50	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	1,50	0
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	1,00	0
TOTAL	109,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia a seguir combinarà, en funció del tipus d'activitat realitzada (classe teòrica, classe pràctica, resolució de casos, tutoria) les següents modalitats de treball: exposició del professor, aprenentatge cooperatiu, exposició dels estudiants, aprenentatge basat en la resolució de casos, lectures tutoritzades, debats, resolució d'activitats...

Classes Teòric-pràctiques:

Es dedicaran a l'anàlisi, estudi i comprensió dels conceptes fonamentals inclosos en el programa de la matèria. Per a aconseguir la millor implicació i participació dels estudiants, s'inclouran casos pràctics, exposicions, anàlisis de bones pràctiques, etc. Es contempla la possibilitat de convidar a experts en orientació familiar per a intervenir en classe sobre temes relacionats amb el temari,

És obligatori assistir a un mínim del 80% de les classes que es realitzen per a poder ser avaluat.

Treball de grup:

Dinàmica interactiva d'aprenentatge cooperatiu per a l'elaboració d'un o més treballs sobre continguts del programa amb possible exposició pública.

Estudi i treball autònom:

Es tracta de dirigir a l'estudiant en activitats orientades a l'aprenentatge en l'estudi i preparació dels continguts, en l'elaboració de documents, en la preparació de proves d'avaluació i en l'elaboració de treballs individuals i/o grupals.

Tutories:

Les tutories s'ofereixen per a la resolució de problemes, adreça i supervisió de treballs, etc. També cap la possibilitat de tutories mitjançant correu electrònic.

AVALUACIÓ

En l'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà una combinació de diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els estudiants desenvolupen. Per tant, els procediments d'avaluació contemplaran:

- Proves orals i/o escrites. Consistirà en la realització d'una prova escrita composta de preguntes objectives amb respostes múltiples i/o de desenvolupament. Aquesta prova tindrà un pes del 50% en la qualificació final, a més s'ha d'aconseguir un mínim de domini del 50% per a superar l'assignatura. Aquest requisit és recuperable en segona convocatòria.
- Activitats d'aula. Activitats preparatòries i desenvolupades en les sessions presencials. S'ha d'aconseguir un mínim del 80% en aquestes activitats i tindran un pes del 20% en la qualificació final. En cas d'incompliment d'aquest requisit en primera convocatòria, l'alumne haurà de realitzar i superar en segona convocatòria una prova d'avaluació addicional sobre les competències treballades en les activitats d'aula.
- Treball grupal i individual realitzat per l'estudiant; tindrà un pes del 30% en la qualificació final. En cas

d'incompliment d'aquest requisit en primera convocatòria, l'alumne podrà recuperar-lo en segona convocatòria.

La nota final de l'assignatura estarà en funció de la mitjana ponderada de les notes obtingudes en cadascun dels apartats impartits per la professora.

Si en primera convocatòria no se supera alguna part de l'avaluació, es conservaran les qualificacions obtingudes en els apartats ja superats per a segona convocatòria.

El caràcter presencial del màster obliga a l'assistència a classes. En conseqüència, poden ser exigibles com a requisits per a superar la matèria el compliment de determinades tasques desenvolupades amb caràcter presencial a l'aula.

Es potenciaran les activitats d'avaluació contínua, que d'altra banda poden combinar-se amb l'exigència de superar activitats concretes, incloent una avaluació final global, examen online. En cas dels alumnes no puguem seguir l'avaluació contínua podran presentar-se a un examen final, en el qual hauran de demostrar el domini les seues competències.

Com a criteris generals d'avaluació per a les diferents activitats es valorarà:

- Assistència a classe i puntualitat.
- Implicació, participació activa, compromís i interès.
- Resolució correcta dels casos i activitats proposades.
- Qualitat i pertinència dels treballs de recerca presentats: adequació als conceptes teòrics explicats, elaboració acurada, originalitat, claredat, precisió, qualitat i rigor científic.
- Compliment dels terminis de lliurament establits i dels temps de realització de les activitats en classe.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ÁLVAREZ GONZÁLEZ, M. y BISQUERRA ALZINA, R. (2012): Orientación Educativa. Modelos, áreas, estrategias y recursos. Madrid, Wolters Kluwer.
- BERMEJO, J.C. (2010): Introducción al counselling. Santander: Sal Terrae.
- BERMÚDEZ, C. y BRIK, E. (2010): Terapia familiar sistémica. Aspectos teóricos y aplicación práctica. Madrid: Síntesis.
- BLASCO CALVO, P.; PÉREZ BOULLOSA, A. y FOSSATI MARZÁ, R. (2010): Orientación Profesional. Desarrollo de competencias y práctica profesional. Valencia: Nau Llibres.
- ITURBIDE, P. y SERRANO, U. (2004): Manual de Orientación Laboral para personas con discapacidad. Loiu (Bizkaia): Lantegi Batukak.
- LLAVONA, L.M. y MÉNDEZ, F.X. (2012): Manual del Psicólogo de Familia. Madrid: Pirámide.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, M. de C., ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. y FERNÁNDEZ SUÁREZ, A. P. (2015): Orientación Familiar. Contextos, evaluación e intervención. Madrid: Sanz y Torres.
- MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE (2014). La participación de las familias en la educación escolar. Catálogo de publicaciones del Ministerio: Madrid.

- MORENO, A. (Ed.) (2014): Manual de terapia sistémica. Principios y herramientas de intervención. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- PANTOJA, A., VILLANUEVA, C. y CANTERO, N. (2016): La Orientación Educativa en la sociedad actual. Libro de Actas del III Congreso Internacional sobre Diagnóstico y Orientación. Jaén, 8-10 septiembre 2016. Barcelona: Fundación Universitaria Iberoamericana.
- RÍOS GONZÁLEZ, J.A. (2009): Los ciclos vitales de la familia y la pareja. ¿Crisis u oportunidades?. Madrid: Instituto de Ciencias del Hombre.
- RÍOS GONZÁLEZ, J.A. (2014): Manual de orientación y terapia familiar. Madrid: ACCI.
- UNICEF (2012): Estado mundial de la infancia 2013. Niñas y niños con discapacidad. Madrid: UNICEF ESPAÑA.
- VALDIVIA SÁNCHEZ, M. C. (2010): Madres y Padres competentes. Claves para optimizar las relaciones con nuestros hijos e hijas. Barcelona: Graó.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Els continguts essencials es mantenen en qualsevol cas, ja que són els necessaris per a dominar les competències vinculades a aquesta assignatura, si bé l'extensió i l'èmfasi poden adaptar-se a les circumstàncies de cada moment.

2.- Volum de Treball i planificació temporal de la docència

La modalitat de la docència s'adaptarà en funció de les necessitats sanitàries (en línia, híbrida o presencial),

- En cas de ser necessari, es modificarà el volum de treball de la matèria.

3. Metodologia docent

Les tutories es realitzen a través del correu electrònic, de videoconferència, o individualment. Modalitat individual.

4. Avaluació

- Es manté la revisió i lliurament dels treballs acadèmics previstos.
- En el cas de proves previstes, s'administren a través de **Moodle, de forma online.

5. Bibliografia

Es manté les que s'estableixen en la guia docent.